

РЕШЕНИЕ

№ 8932

гр. София, 06.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 22 състав, в
публично заседание на 06.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Десислава Корнезова

при участието на секретаря Илияна Тодорова, като разгледа дело номер **13523** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145- чл.178 от АПК.

Образувано е по жалба на М. И. Х., срещу отказ № КМВ25-ГР94-8/01.12.2025г. на главен специалист в кметство М., Столична община, район „Нови Искър“.

В обстоятелствената част на жалбата са въведени съображения за незаконосъобразност на акта, поради постановяването му в противоречие с нормите на материалния закон и неговата цел. Изложено е, че покойният И. С. Х., [дата на раждане] в И., починал на 27.10.2025 г. в Република България, е имал постоянно пребиваване на територията на Република България и е бил вписан в регистъра на населението. Съществували са кумулативните предпоставки за издаване на удостоверение за наследници, което неоснователно е било отказано от ответника.

В проведеното заседание жалбоподателят се представлява от адв. Д. Ш., който поддържа оспорването на акта и пледира за неговата отмяна, както и за връщане на преписката на ответника за извършване на административната услуга. Претендира присъждане на направените по делото разноски, съгласно приложен списък по чл.80 ГПК.

Ответникът – главен специалист в кметство М., Столична община, район „Нови Искър“ се представлява от адв. П. В., който оспорва жалбата. По същество се сочат доводи за нейната неоснователност и законосъобразност на постановения акт. Излага, че обжалваният акт е издаден от компетентен орган, в установената форма, при съблюдаване на реда за провеждане на административното производство и в съответствие с нормите на материалния закон. Подробно становище е развито в писмена защита. Претендира се присъждане на адвокатско възнаграждение, възлизащо в размер на сумата от 511, 00 /петстотин и единадесет/ евро.

Административен съд София-град, след като обсъди доводите на страните и прецени

събраните доказателства по реда на чл.235, ал.2 ГПК във вр. чл.144 АПК, приема за установено следното от фактическа страна:

Административното производство е било образувано по повод подадено от М. И. Х. заявление за издаване на удостоверение за наследници на починалото лице И. С. Х., [дата на раждане] в И., починал на 27.10.2025 г. в [населено място], Република България. За лицето е бил съставен акт за смърт № 182/28.10.2025 г. от Столична община, район „Нови Искър“.

Видно от удостоверение за раждане № 562881/28.07.2003г. М. И. Х. е син на И. С. Х..

От представеното удостоверение от НБД „Население“ се установява, че И. С. Х. е имал статут на постоянно пребиваващ гражданин в Република България, с постоянен адрес в [населено място], Столична община, район „Нови Искър“, [улица].

При извършената служебна справка в НБД „Население“ се установява, че покойният И. С. Х., към момента на своята смърт е бил със семейно положение „женен“, без да са вписани данни за имената на неговата съпруга.

С оспорения акт № КМВ25-ГР94-8/01.12.2025г., главен специалист на кметство М., Столична община, район „Нови Искър“ е отказал предоставяне на административна услуга на жалбоподателя, представляваща издаване на удостоверение за наследници на И. С. Х., [дата на раждане] в И., починал на 27.10.2025г. в [населено място], Столична община, район „Нови Искър“.

В мотивите на акта е изложено, че покойното лице към момента на влизане на територията на Република България е било със семейно положение „женен“, но липсвали данни за неговата съпруга, поради което до уточняване на кръга от наследниците, чрез представяне на документ от компетентните власти на И., не можело да се издаде удостоверение за неговите наследници.

При така установеното от фактическа страна, Административен съд София-град достигна до следните правни изводи:

Жалбата е допустима, защото е подадена срещу подлежащ на оспорване пред съд административен акт, от лице, което е негов адресат и чиято правна сфера се засяга неблагоприятно, в законоустановения 14 - дневен срок, считано от 02.12.2025г.

Разгледана по същество, жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Съдът след като извърши дължимата на основание чл.168, ал.1 АПК проверка за законосъобразност на оспорения акт, освен на основанията, посочени от М. И. Х. и на всички останали по чл.146 АПК, преценява следното:

На първо място, актът е постановен от компетентен орган. Кметовете на общините са отговорни за гражданската регистрация на територията на общината /чл. 4, ал. 3 от ЗГР/, като въз основа на регистъра на населението общинската администрация издава удостоверения /чл. 24, ал. 1 ЗГР/. По смисъла на чл. 2, ал. 1 на Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012г. „удостоверения въз основа на регистъра на населението се издават от кмета на общината, на района или на кметството или от определени от тях длъжностни лица от общинската администрация“. С оглед на това и функциите, които са предоставени на кмета на общината по смисъла на чл. 35, ал. 3 ЗГР - длъжностно лице по гражданското състояние на територията на общината, той може да ги възлага с писмена заповед на кметовете на кметствата и кметските наместници в населените места, в които се поддържат регистри на актове за гражданско състояние, и на други длъжностни лица от общинската администрация. От анализа на тези законови разпоредби се налага изводът, че задължението за попълване и поддържане на регистрите на населението, от които се черпи информация, вкл. и с оглед издаване на удостоверения за наследници, е възложено на администрацията на общината, която се ръководи от кмета на общината /района, кметството/ - чл.46, ал.1, т.6 и т.7 от ЗМСМА. Именно кметът на общината е административният орган,

постановяващ индивидуални административни актове по реда на ЗГР. В случая, със заповед № РНИ25-РД09-214/20.05.2025г. на кмета на район „Нови Искър“ на главен специалист Д. С. С.- И. са били делегирани правомощия да разглежда преписки и да издава удостоверения въз основа на регистъра на населението. Не се констатира порок на волеизявлението по чл.146, ал.1 от АПК.

На второ място, отказът е издаден в писмена форма и съдържа нормативно установените в чл.59, ал.2 от АПК реквизити. Посочени са обективно и пълно фактическите основания за неговото постановяване. Изложените в акта факти съответстват на приложените по делото писмени доказателства. Не се установява порок във формата по см. на чл. 146, т. 2 от АПК, който да обуславя отмяна на акта /Постановление № 4/1976г. на Пленума на ВС и ТР № 4/22.04.2004г. по дело № ТР-4/2002г. ОСС на ВАС; Тълкувателно решение № 16/31.03.1975г. на Общото събрание на гражданската колегия на Върховния съд/. Ответникът е формирал своите изводи въз основа на приложения и приобщен в преписката доказателствен материал. Волята на административния орган е ясно изразена, не съществуват пропуски или грешки, което е предпоставка за правилното упражняване на съдебния контрол за законосъобразност и осигурява възможност на оспорващия да организира ефективно защитата си във висиящия процес.

На трето място, не са били допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които да обуславят отмяна по см. на чл.146, т.3 АПК. Преценката е направена, след като са обсъдени релевантните за случая факти и обстоятелства в изпълнение на разпоредбите на чл.35 и чл.36 от АПК. Съобразно служебното начало в административния процес, са събрани всички необходими доказателства, извършена е надлежна проверка на същите, като окончателният правен резултат е в съответствие с приетите фактически установявания. Не е нарушено и накърнено правото на защита на жалбоподателя в хода на производството. В случай, че жалбоподателят не се е запознал с всички събрани по преписката доказателства, това процесуално право той може да упражни в пълен обем в съдебния процес, като оспори писмените доказателства или представи нови такива.

На четвърто място, спорът между страните се свежда до приложението на нормите на материалния закон- чл.146, т.4 от АПК.

Съгласно чл. 1, ал. 3 ЗГР „гражданската регистрация включва съвкупност от данни за едно лице, които го отличават от другите лица в обществото и в семейството му, в качеството на носител на субективни права като име, гражданство, семейно положение, родство, постоянен адрес и др.“, като за физическите лица в Република България се основава на данните в актовете за тяхното гражданско състояние и на данните в други актове, посочени в закон /чл. 2, ал. 1 ЗГР/. При това получаването на информация за едно физическо лице, вкл. и за неговите наследници, се извършва въз основа на Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението (ЕСГРАОН), представляваща национална система за гражданска регистрация на физическите лица в Република България и източник на лични данни за тях /чл. 100 ЗГР/.

По смисъла на чл. 9 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г. „за удостоверяване на наследниците по закон на починало лице се издава удостоверение за наследници по образец“. Производството по издаването на удостоверения за наследници стартира по заявление на наследниците на лицата, за които се отнася, както и на трети лица, когато са им необходими за изпълнение на техни законоустановени правомощия или когато същите са изрично упълномощени с нотариално заверено пълномощно. Данните от ЕСГРАОН се предоставят на българските и чуждестранните граждани, както и на лицата без гражданство, за които се отнасят, а също така и на трети лица, когато тези данни са от значение за възникване, съществуване, изменение или прекратяване на техни законни права и интереси /чл. 106, ал. 1, т. 1 ЗГР/, като отказът за предоставянето им подлежи на обжалване по реда и условията на АПК /чл. 107 ЗГР/.

Удостоверението за наследници се издава въз основа на данните, съдържащи се в Национална база данни „Население“ и Локална база данни „Население“, както и на данни от регистрите на актовете за гражданско състояние /чл. 4, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г./. В регистрите на актовете за гражданско състояние се вписват събитията -раждане, брак и смърт за всички лица, които към момента на настъпване на събитието са български граждани, и за лицата, които не са български граждани, но към момента на настъпване на събитието се намират на територията на Република България. В регистъра на населението се вписват: 1. всички български граждани; 2. чужденците, които са: а) получили разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България; б) (отм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., в сила от 20.05.2011 г.); в) получили статут на бежанец или хуманитарен статут или на които е предоставено убежище в Република България /чл. 3, ал. 2 ЗГР/.

Съгласно чл. 10, ал. 1 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г., „удостоверение за наследници се издава само за лица, които към датата на смъртта си са подлежали на вписване в регистъра на населението и за които има съставен акт за смърт“. Установи се от представените по делото писмени доказателства, че лицето И. С. Х. е иракски гражданин, получил разрешение за постоянно пребиваване на територията на Република България от 05.08.2002г. Покойното лице И. С. Х. ЕГН [ЕГН] е било вписано в регистъра на населението и за него има съставен акт за смърт № 182/28.10.2025 г. от Столична община, район „Нови Искър“. Ответникът е отказал издаване на удостоверение за наследници на И. С. Х. , тъй като липсват данни за неговата съпруга, след като същият към момента на своята смърт е бил със семейно положение „женен“.

Съгласно чл.10, ал.2 от Наредбата „когато в регистъра на населението не се съдържат всички необходими данни за издаване на удостоверението, се представя официален документ, издаден от компетентните органи на държавата, чийто гражданин е лицето, удостоверяващ семейното му положение, данни за съпруг/а и роднини по права линия от първа степен и по сребрена линия от втора степен“. Непредставянето на тези писмени доказателства от жалбоподателя при липса на данни в регистъра за населението за съпругата на И. С. Х., както и роднини по права линия от първа степен и по сребрена линия от втора степен, е пречка органът да издаде удостоверение за наследници, поради което отказът не противоречи на материалния закон. Тежестта на доказване на тези факти е на жалбоподателя съгласно чл.170, ал.2 АПК, а именно: „когато се оспорва отказ за издаване на административен акт, оспорващият трябва да установи, че са били налице условията за издаването му“.

При преценка на материалната законосъобразност на постановения изричен отказ съдът прецени произнасянето на административния орган като съответстващо на материалния закон и съобразено с разпоредбата на чл. 8, ал. 2 от Наредбата, съгласно която, „когато в регистъра на населението липсват данни за издаване на съответното удостоверение, длъжностното лице прави мотивиран отказ по реда на АПК“. В подкрепа на този извод е и чл. 11, ал. 5 от Наредбата, според който в удостоверението длъжностното лице вписва всички живи и починали наследници, определени съгласно Закона за наследството, сред които съгласно чл.9 ЗН е съпругът/съпругата. Негово задължение е само да издири и посочи всички наследници и да издаде исканото удостоверение, след като заявление за това е подадено от заинтересовано лице.

Административният орган няма правна възможност да установява нови факти и обстоятелства, а само проверява наличните данни в информационните масиви. При липсата на отразени данни в регистрите на населението за пълния кръг от наследници, не е в правомощията на ответника да издира гражданското състояние на чужд гражданин на трета страна. Действайки при условията на обвързана компетентност административният орган дължи постановяване на акт съобразно събраните доказателства.

При отсъствието на сведения в регистрите за населението и при липса на ангажирани от М. И. Х. допълнителни доказателства не може да се обоснове издаването на обективен официален свидетелстващ документ за всички законни наследници на наследодателя И. С. Х., починал на 27.10.2025г.

Жалбоподателят разполага с друг път за защита на интересите си. Определяне на реда за наследяване и кръга наследници се извършва чрез установяване съществуването или несъществуването на факти с правно значение по реда на чл.542- чл.546 от ГПК. Ако в регистрите за населението, съхранявани от съответната община или кметство, липсват необходимите за издаването на удостоверение данни по актове за гражданско състояние, те следва да бъдат установени от районния съд в охранително производство. И едва след като бъде разпоредено от граждански съд, административният орган може да състави удостоверение за наследници.

В заключение, жалбата е неоснователна и подлежи на отхвърляне, тъй като отказ № КМВ25-ГР94-8/01.12.2025г. на главен специалист в кметство М., Столична община, район „Нови Искър“ е законосъобразен акт и не е осъществено нито едно от основанията по чл.146 АПК, които да обусловят отмяната му. Съжденията на административния орган са подкрепени с достатъчно относими доказателства за осъществени факти и обстоятелства, които да изпълнят съдържателно хипотезата на чл.8, ал.2 във вр. чл.10, ал.2 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г. При прилагане на правилата на разпределение на доказателствената тежест в процеса по см. на чл.170 ал.1 АПК, ответникът доказва изпълнението на законовите изисквания, които са го мотивирали при постановяване на акта, за да настъпят разпоредените неблагоприятни правни последици за М. И. Х..

При този изход на спора искането на ответника за присъждане на разноски следва да бъде уважено и да се възстановят същите, които възлизат на стойност от 511,00 /петстотин и единадесет/ евро. За доказването на този размер е представен договор за правна защита и съдействие от 03.02.2026г., видно от който адвокатският хонорар за осъщественото процесуално представителство от адв. П. Г. В. е заплатен в брой от Д. С. С.- И..

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, Административен съд София-град, II-ро отделение, 22-и състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. И. Х., срещу отказ № КМВ25-ГР94-8/01.12.2025г. на главен специалист в кметство М., Столична община, район „Нови Искър“.

ОСЪЖДА М. И. Х. ЕГН [ЕГН] от [населено място], район „К. село“,[жк], [жилищен адрес] да заплати на Д. С. С.- И. ЕГН [ЕГН]- главен специалист в кметство М., Столична община, район „Нови Искър“, сумата от 511,00 /петстотин и единадесет/ евро на основание чл.143, ал.3 от АПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба в 14 - дневен срок от получаване на съобщенията за постановяването му чрез Административен съд София - град пред Върховния административен съд на Република България.

РЕШЕНИЕТО да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.138 АПК.

Съдия: